

Jaarverslagenanalyse GGZ 2019

De financiële positie, uitgaven, capaciteit en productie

December 2020

Intrakoop, inkoopcoöperatie van de zorg
Verstegen, accountants en adviseurs
samen met Marlyse-Research

Auteurs: Lorenzo Lippolis BEc, drs. Mike Lankhorst

Voorwoord

Vorig jaar gebruikten we bij de jaarverslaganalyse van de GGZ het beeld van een piepende en krakende machine. Wanneer we naar de resultaten over het jaar 2019 kijken, dan lijkt het erop alsof de GGZ erin geslaagd is het principe van 'herstelgerichte zorg' op zichzelf toe te passen. Het totale resultaat van de sector is meer dan verdubbeld en bevindt zich op een gewenst niveau van bijna 2%. Daarmee is het eigen vermogen en de solvabiliteit aangesterkt naar een niveau ruim boven de norm van 15%, namelijk 24,2%. Ook de investeringen nemen weer toe met ruim 37,2%. Daarmee lijkt er aansluiting te zijn gevonden met het beeld van 2017 en lijkt 2018 een uitzonderlijk negatief jaar geweest te zijn.

Toch moeten we alert zijn op de interpretatie van dit relatief positieve beeld. De sector heeft door het huidige bekostigingssysteem te maken met opmerkelijke schommelingen in verband met verrekeningen met verzekeraars van voorgaande jaren. Mogelijk worden de cijfers enigszins gekleurd door dit fenomeen. Daarnaast blijkt dat er in verband met verkoop van onroerend goed er sprake is van eenmalige opbrengsten. Deze hangen samen met het structureel afbouwen van de klinische capaciteit met 30%, zoals overeengekomen in de bestuurlijke akkoorden. Echter ook dat mogen we zien als een prestatie.

Er is in de sector sprake van groei in aantallen patiënten, ondanks de afname van het aantal klinische plaatsen met 3,6%. Het is een indicatie dat de sector goed op koers ligt als het gaat om het bereiken van de doelstellingen van de Juiste Zorg op de Juiste Plaats. Eerder schreef ik dat er geen andere sector in de gezondheidszorg is, die zo getroffen is door beleidsdrukte van overheidswege. Meerdere systeemwijzigingen kwamen over haar heen zoals: de overheveling AWBZ naar WMO met de gemeenten als nieuwe contracterende partij, de Invoering WLZ voor patiënten met een klinische behandeling langer dan 3 jaar, de overgangen van de zorg aan patiënten onder de 18 jaar naar de gemeenten in het kader van de vernieuwde Jeugdwet. Daarnaast noem ik de aanpassingen die er nodig waren om aansluiting te vinden bij de GGZ-zorg in de eerste lijn, de invoering van de basisGGZ en de koppeling met de wijkteams van de gemeenten. Denk ook nog eens aan de drukte rondom de aanpak van 'personen met verward gedrag' en de invoering van de Wet Verplichte GGZ. Chapeau voor deze sector.

Verder blijkt uit de jaarverslagenanalyse dat de bedrijfsopbrengsten gemiddeld met 7,2% stijgen, terwijl de lasten met 5,7% toenemen. Deze groei komt ook tot uitdrukking in de groei van het aantal medewerkers (1,5%). De personeelskosten stijgen met 6,6%, waarin een volume en prijseffect verwerkt is. Ook in deze sector valt de groei van de uitgaven aan personeelsleden niet in loondienst op met ruim 17%.

De bestuurlijke uitdagingen voor deze sector liggen in de kern op een drietal vlakken. Het opleiden, boeien en binden van personeel in loondienst. Volharden in de doelstelling van de Juiste Zorg op de Juiste Plaats, waarbij de coronacrisis een belangrijke stimulans is om zorg ook online aan te bieden. Voorbereidingen treffen voor het nieuwe bekostigingssysteem, het zogenaamde zorgprestatiemodel. Dit wordt naar verwachting in 2022 ingevoerd. Dat zal een majeure verandering betekenen voor professionals, maar ook voor de administratieve systemen. Met andere woorden, de beleidsdrukte blijft voorlopig nog aanhouden, zeker zoals die ervaren zal worden.

Prof. dr. Richard Janssen

Inhoudsopgave

	Voorwoord	2
1.	Inleiding	4
	1.1 Verantwoording	4
	1.2 Leeswijzer	4
2.	Financiële positie	6
	2.1 Resultaat	6
	2.2 Liquiditeit	7
	2.3 Solvabiliteit	7
3.	Bedrijfslasten	9
	3.1 Inkoopuitgaven	10
	3.2 Personeelskosten	13
4.	Capaciteit en productie	15

1. Inleiding

1.1 Verantwoording

Intrakoop, de inkoopcoöperatie van de zorg, en Verstegen accountants en adviseurs hebben een analyse uitgevoerd op de jaarverslagen van organisaties actief in de geestelijke gezondheidszorg (GGZ) die medio november beschikbaar waren over het jaar 2019. Doel van deze jaarverslagenanalyse is de financiële kengetallen en uitgaven van de GGZ-sector in kaart te brengen.

De analyse is uitgevoerd op basis van 224 bruikbare jaarverslagen, voorzien van financiële cijfers over het jaar 2019 met vergelijkende cijfers over 2018. Zorgorganisaties die in meerdere deelsectoren actief zijn worden tot de GGZ gerekend, als de gesegmenteerde omzet in dit segment het grootst is. Organisaties met een omzet kleiner dan € 1 mln. - de zgn. micro-entiteiten – en alle eenmanszaken zijn buiten deze analyse gelaten, omdat zij door hun beperkte verantwoordingsplicht minder gedetailleerde gegevens publiceren. Dat zou de validiteit van de indicatoren in dit rapport beperken. Een beperkte groep van vier resterende organisaties met als rechtsvorm vennootschap onder firma is eveneens buiten de analyse gelaten, omdat het financiële resultaat bij deze rechtsvorm niet zuiver te bepalen is. De organisaties in deze analyse vertegenwoordigen 98% van de totale omzet in de sector.

Deze rapportage bevat primair een beschrijving van de situatie in de sector op basis van gepubliceerde jaarrekeningen. Inhoudelijke duiding van de cijfers vindt plaats op basis van gegevens uit de jaarrekeningen, maar kan ook gebaseerd zijn op bronnen van derden.

Wie zijn wij

Intrakoop is de inkoopcoöperatie van de zorg voor circa 550 zorgorganisaties met meer dan 7.000 locaties. We verbinden leden en leveranciers met elkaar. Zo maken we goede zorg betaalbaar. Verstegen accountants en adviseurs is de huisaccountant van meer dan 100 zorgorganisaties. Zij controleren de jaarcijfers en geven bedrijfseconomisch en fiscaal advies.

1.2 Leeswijzer

In deze rapportage komt de situatie van de financiële positie, de bedrijfslasten, capaciteit en productie van de Nederlandse GGZ-sector in het jaar 2019 aan bod. De financiële positie wordt beschreven aan de hand van het resultaat, de solvabiliteit en de liquiditeitspositie. De bedrijfslasten worden nader getypeerd aan de hand van de inkoopuitgaven en de personeelskosten.

Personeelskosten bestaan uit:

- Salariskosten
- Sociale lasten
- Pensioenpremies
- Overige personeelskosten en
- Kosten voor personeel niet in loondienst (PNIL).

Waarvan de laatste twee in deze rapportage ook gerekend worden tot de inkoopuitgaven.

De inkoopuitgaven omvatten alle uitgaven van een organisatie waar een externe factuur tegenover staat. Binnen de inkoopuitgaven wordt onderscheid gemaakt tussen:

Inkoopgerelateerde exploitatiekosten, waaronder:

- Voedingsmiddelen en hotelmatige kosten
- Algemene kosten
- Patiënt- en bewonersgebonden kosten
- Onderhoud en energiekosten
- Huur en leasing
- Personeel niet in loondienst
- Overige personeelskosten (grotendeels inkoopgerelateerd)

Investerings:

- Investerings in gebouwen en terreinen
- Investerings in machines en installaties
- Investerings in andere bedrijfsmiddelen, technische en administratieve uitrusting
- Investerings in materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen

2. Financiële positie

Uit de 224 gepubliceerde jaarrekeningen over 2019 kan worden geconcludeerd dat de GGZ-sector de financiële resultaten in positieve zin heeft weten om te buigen. Een kanttekening daarbij is dat een belangrijk deel van de resultaten een incidenteel karakter heeft, als gevolg van de verkoop van vastgoed. Dit houdt verband met de trend van de afgelopen jaren dat in de GGZ de bedden capaciteit wordt afgebouwd.

Ook in de GGZ-sector zal de coronacrisis, ondanks de compenserende maatregelen, zijn financiële sporen nalaten. Het algemene uitgangspunt van de coronasteun is dat het resultaatniveau min of meer gehandhaafd blijft. De impact van de coronacrisis en het effect van de compensatie zal zichtbaar worden in de jaarrekeningen 2020.

Figuur 1 Financiële kengetallen GGZ-sector 2019

	Norm	2019	2018
Resultaat			
Totaal netto resultaat (x € 1 mln.)		142	28
Resultaataratio		1,9%	0,4%
Solvabiliteit			
Totaal eigen vermogen (x € 1 mln.)		1.817	1.668
Omzetratio	15%	24,2%	23,9%
Liquiditeit			
Liquiditeitsratio	1,0	1,6	1,6

2.1 Resultaat

Het totale resultaat van de onderzochte GGZ-organisaties stijgt in 2019 met € 114 mln. De organisaties realiseren over 2019 samen een positief netto resultaat van € 142 mln. ten opzichte van € 28 mln. in 2018. De resultaataratio is hierdoor gestegen van 0,4% in 2018 naar 1,9% in 2019. De stijging van het resultaat betreft voor een deel boekwinst door de verkoop van vastgoed.

De positieve resultaatontwikkeling wordt echter niet zichtbaar in het aantal organisaties met een negatief resultaat. Dit aantal is namelijk wat gestegen, van 61 organisaties in 2018 naar 65 in 2019. Daarbij valt op dat ongeveer de helft van de organisaties nieuw is in de lijst. Dit is een indicatie dat de verliezen vaak incidenteel zijn en dat de GGZ-organisaties in staat zijn hun resultaatontwikkeling succesvol te beïnvloeden.

Uit de jaarverslagen van de verliesgevende organisaties blijkt, net als in vorige jaren, dat de verliezen vaak worden veroorzaakt doordat de geleverde zorg niet volledig vergoed wordt door verzekeraars en gemeenten. Daarnaast kampt de GGZ-sector, net als de overige sectoren in de zorg, met stijgende personeelskosten vanwege arbeidsmarktproblematiek, een hoog ziekteverzuim en de inzet van uitzendkrachten, die de resultaten onder druk zetten. Ook de cao, die eind 2019 is afgesloten, heeft een kostenverhogend effect gehad.

Als de resultaten worden beoordeeld naar organisatie-omvang (zie figuur 2), dan is een wisselend beeld te zien. De kleinere organisaties lijken over het algemeen 'rendabeler' dan de grotere. Tegelijkertijd is juist in de categorie kleinste GGZ-organisaties een vrij grote daling van het rendement zichtbaar. Een eenduidige oorzaak is daarvoor niet te vinden, al was het maar omdat de diversiteit in

deze categorie groot is. Opvallend is verder de stijging van het rendement bij de grootste GGZ-organisaties. Een belangrijke oorzaak daarvan zijn de eerder genoemde boekwinsten die zijn gerealiseerd bij de verkoop van vastgoed. Deze resultaten hebben een incidenteel karakter en verstoren daarmee het beeld van de resultaatontwikkeling uit de reguliere bedrijfsvoering. Om een indruk te geven: organisaties met een omzet van € 60 mln. tot € 300 mln. hebben over 2019 een gezamenlijke boekwinst behaald van circa € 50 mln. terwijl dit over 2018 € 14 mln. bedroeg. Maar ook als de resultaten hiermee worden gecorrigeerd, blijft het rendementsniveau nog steeds hoger dan vorig jaar.

Figuur 2 Resultaatratio naar omvang zorgorganisatie

<i>NVTZ-Omzetklasse</i>	<i>Resultaatratio 2019</i>	<i>Resultaatratio 2018</i>
€ 0 tot € 10 mln.	2,0%	3,7%
€ 10 tot € 25 mln.	2,7%	1,1%
€ 25 tot € 60 mln.	0,9%	1,6%
€ 60 tot € 150 mln.	1,7%	1,0%
€ 150 tot € 300 mln.	2,8%	0,5%
€ 300 mln. of meer	1,0%	-2,7%
Totaal	1,9%	0,4%

2.2 Liquiditeit

De liquiditeitsratio is in de GGZ-sector al meerdere jaren stabiel: zowel in 2017, 2018 als 2019 is deze 1,6. Daarmee ligt de gemiddelde ratio beduidend hoger dan de gangbare ondergrens van 1,0. Een liquiditeit van 1,6 voor de sector als geheel kan dan ook onveranderd als toereikend worden gekwalificeerd. Het totaal van de liquide middelen is ten opzichte van 2018 licht gestegen met circa € 12 mln., van € 845 mln. in 2018 naar € 857 mln. in 2019.

Verder is het aantal GGZ-organisaties in de 'gevarezone' (liquiditeitsratio kleiner dan 1,0) nagenoeg gelijk gebleven. In 2018 hadden nog 23 organisaties een liquiditeit kleiner dan 1,0. In 2019 waren dit er 25.

2.3 Solvabiliteit

De solvabiliteit¹ van de GGZ-organisaties is licht gestegen van 23,9% in 2018 naar 24,2% in 2019. Dit wordt veroorzaakt door een toename van het eigen vermogen met +9%, gecombineerd met een minder sterke omzetgroei (+7,2%).

De solvabiliteit uitgedrukt in de balansratio², is ook gestegen, namelijk van 32,7% in 2018 naar 35,9% in 2019. Dat deze ratio een stuk harder stijgt dan de omzetratio, heeft te maken met de daling van de totale activa van de GGZ-organisaties in 2019 met 1% naar € 5.061 mln., ten opzichte van € 5.105 mln. in 2018. De daling van het balanstotaal zit voornamelijk in de materiële vaste activa en wordt veroorzaakt door een combinatie van achterblijvende investeringen, afbouw van capaciteit en de verkoop van vastgoed.

Hoewel de vermogenspositie van de GGZ-sector als geheel is gestegen, is het aantal organisaties met een weerstandsvermogen onder de gangbare norm van 15% ook iets toegenomen, namelijk van 85 naar 91 organisaties. Hiervan zit het overgrote deel (65%) in de kleinste omzetklasse tot € 10 mln., waardoor het nauwelijks invloed heeft op het totaalcijfer van de sector.

¹ Solvabiliteitsratio: het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van de totale bedrijfsopbrengsten.

² Balansratio: het eigen vermogen gedeeld door het balanstotaal.

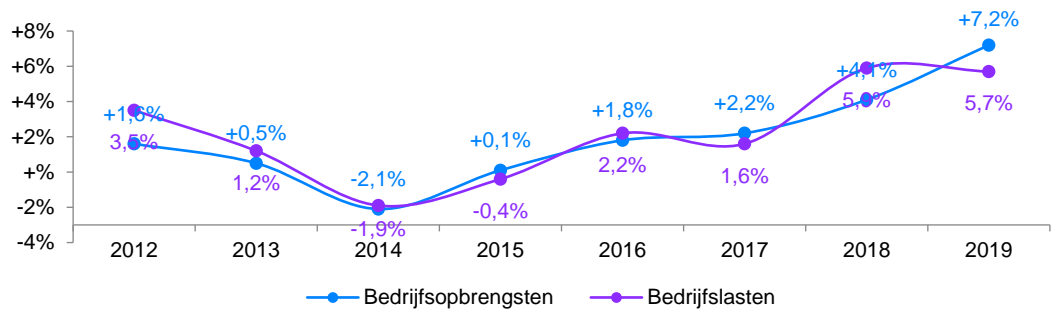
De loan-to-value geeft de verhouding weer tussen de langlopende leningen en de boekwaarde van bezittingen die met die leningen zijn gefinancierd. Voor de loan-to-value gelden geen duidelijke algemene normen. Maar als het percentage hoger ligt dan 75%, dan is dit een indicatie dat bezittingen relatief zwaar zijn gefinancierd met lang vreemd vermogen. Bij de onderzochte GGZ-organisaties is de loan-to-value gedaald. Eind 2019 bedraagt deze 57,7%, terwijl deze eind 2018 nog 62,6% was. Het totaal van de langlopende schulden daalt in 2019 met 9% van € 1.585 mln. eind 2018 naar € 1.443 mln. Dit zorgt ervoor dat ondanks de afname in de vaste activa de loan-to-value bij de onderzochte organisaties is gedaald.

3. Bedrijfslasten

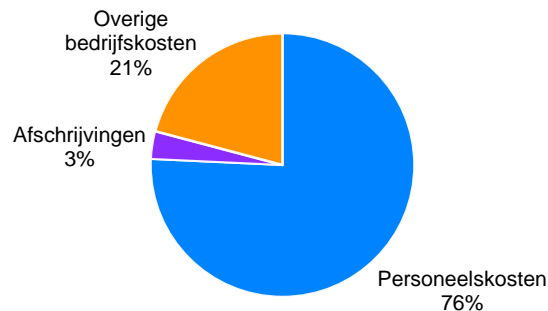
De onderzochte GGZ-organisaties zien in 2019 de bedrijfsopbrengsten sterker stijgen dan de bedrijfslasten. De totale bedrijfslasten bedragen in 2019 € 7,3 mld. en stijgen met +5,7%. De totale bedrijfsopbrengsten van de organisaties bedragen € 7,5 mld. en stijgen met +7,2%.

Figuur 3 Ontwikkeling bedrijfslasten/-opbrengsten GGZ-sector 2012-2019

De totale personeelskosten, inclusief inhuur van derden, nemen in 2019 driekwart van de totale lasten van de sector in beslag. De 'overige bedrijfskosten', waartoe het grootste deel van de inkoopuitgaven wordt gerekend, omvatten circa een vijfde van de totale lasten van een gemiddelde GGZ-organisatie. Deze verdeling is door de jaren heen nagenoeg onveranderd.

Figuur 4 Aandeel personeelskosten in totale bedrijfslasten GGZ

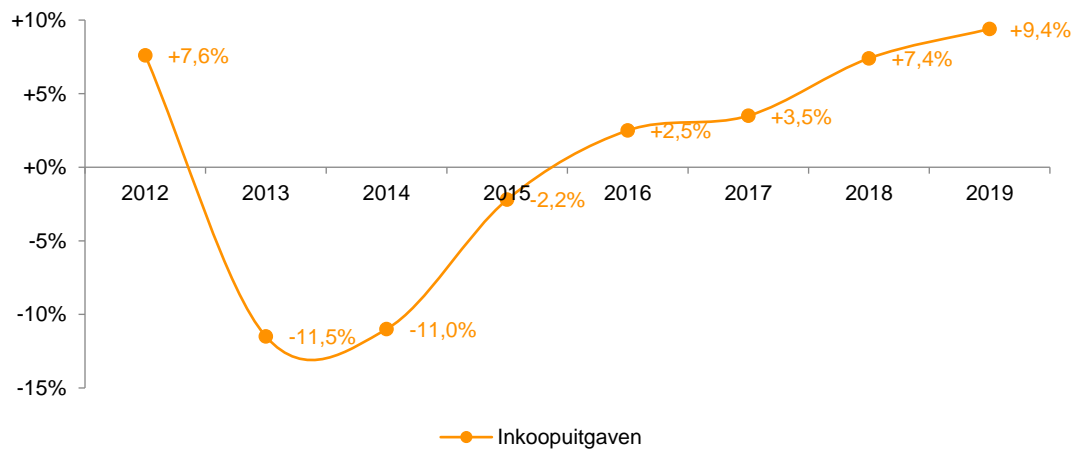

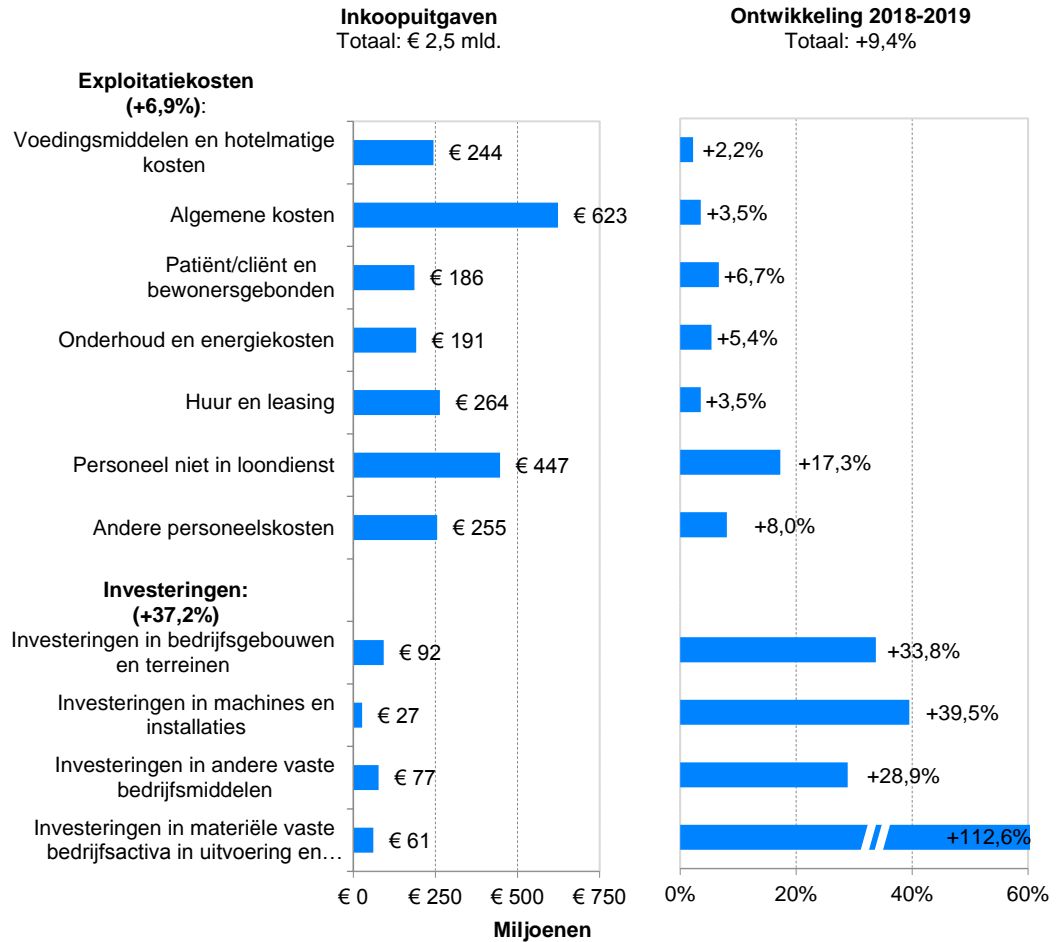
3.1 Inkoopuitgaven

Tot de inkoopuitgaven worden alle inkoopgerelateerde exploitatiekosten en investeringen gerekend. De onderzochte organisaties in de GGZ vertegenwoordigen in totaal € 2,5 mld. aan inkoopuitgaven. Veruit het grootste deel (€ 2,2 mld.) valt onder de exploitatiekosten. Het overige deel, zo'n 10% betreft € 258 mln. aan investeringen.

Nadat in 2018 de inkoopuitgaven al met +7,4% toenamen, is ook in 2019 een stijging zichtbaar, en wel met +9,4%. De toename is het gevolg van zowel hogere exploitatiekosten (+6,9%) als toegenomen investeringen (+37,2%). Binnen de exploitatiekosten is vooral een stijging zichtbaar in de kosten van externe inhuur van personeel. Binnen de investeringen valt met name de toename in de investeringen in materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering op: een teken dat er in de sector geïnvesteerd wordt in nieuw- of verbouw.

Figuur 5 Ontwikkeling inkoopuitgaven GGZ-sector 2012-2019

Figuur 6 Verbijzondering inkoopuitgaven GGZ-sector 2019³

Patiënt- en bewonersgebonden kosten

Patiënt- en bewonersgebonden kosten omvatten onder meer de uitgaven aan therapieën en geneesmiddelen. In 2019 kennen de patiënt- en bewonersgebonden met +6,7% een relatief sterke groei, gelet op de toename van het totaal aantal cliënten in 2019 met +3,1%. De stijging van de patiënt- en bewonersgebonden kosten ligt daarmee hoger dan de 2-4% van de afgelopen drie jaar. In totaal bedragen deze kosten voor de onderzochte organisaties in 2019 € 186 mln.

Algemene kosten

De algemene kosten vormen met € 623 mln. de grootste kostensoort binnen de GGZ: 28% van de totale inkoopgerelateerde kosten. De GGZ ziet deze kosten, die voor een groot deel kunnen worden gerekend tot de overhead, in 2019 toenemen. De algemene kosten, waartoe uitgaven aan administratie en registratie, communicatie, accountants- en externe advisering worden gerekend, stijgen met +3,5%. Een toename die in lijn ligt met de stijging in 2019 (+3,3%). Uit aanvullende analyses blijkt dat de sector de accountantskosten in 2019 ziet dalen met -0,5%⁴.

Onderhoud en energie

In 2019 geven de onderzochte organisaties € 191 mln. uit aan onderhoud- en energiegerelateerde kosten, 9% van hun totale inkoopuitgaven. Uit door Intrakoop uitgevoerde aanvullende grootboekanalyses blijkt dat circa de helft van de onderhouds- en energiekosten is toe te wijzen aan energie (49%). Het overige deel komt voor rekening van onderhoud (51%). De kosten van onderhoud

³ Investerings in niet aan het bedrijfsproces dienstbare materiële activa (totale waarde € 10,7 mln.) zijn in deze grafiek buiten beschouwing gelaten, vanwege het incidentele karakter en omdat deze voor het grootste deel voor rekening komen van slechts één organisatie.

⁴ Voorlopig cijfer.

en energie stijgen in 2019 aanzienlijk, met +5,4%. De verklaring voor deze stijging ligt voor een belangrijk deel bij de hogere leveringsprijzen van elektriciteit en gas⁵ en een hogere energiebelasting.

Investeringsen

Sinds 2014, het jaar voorafgaand aan de grote transitie in de sector, was jaarlijks sprake van een laag investeringsniveau. In 2019 is voor het eerst weer sprake van een flinke investeringsgroei (+37,2%), al is deze toename deels het gevolg van enkele verbouwingsprojecten. Zo zijn de investeringen in materiele vaste activa in uitvoering meer dan verdubbeld (+112,6%) als gevolg van investeringen in een aantal lopende nieuw- en verbouwprojecten, zoals de verbouwing door Karakter van de herhuisvestingslocatie Arnhem en de bouw van een nieuwe forensisch-psychiatrische kliniek door de Rooyse Wissel.

In de belangrijkste investeringscategorie, die van bedrijfsgebouwen en terreinen, nemen de investeringen toe met +33,8% naar in totaal € 92 mln.

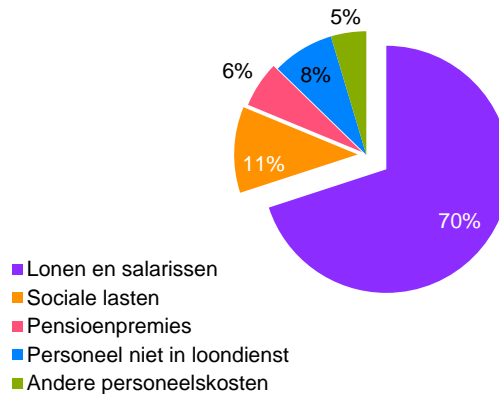
---

⁵ Bron: European Energy Derivatives Exchange (ENDEX) 2016-2018, Dutch power/gas.

3.2 Personeelskosten

70% van de totale personeelskosten van de onderzochte organisaties in de GGZ gaat over lonen en salarissen.

Figuur 7 Verbijzondering personeelskosten GGZ-sector 2019

Onder de personeelskosten vallen:

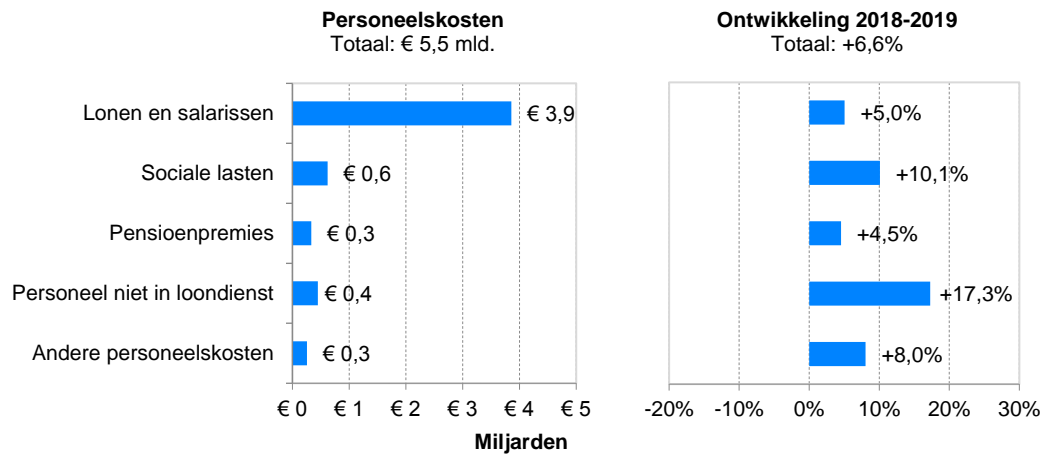
- Lonen en salarissen
- Sociale lasten
- Pensioenpremies
- Personeel niet in loondienst (inkoopgerelateerd)
- Andere personeelskosten (grotendeels inkoopgerelateerd)

De onderzochte GGZ-organisaties hebben in 2019 samen zo'n 74.000 fte, waaronder circa 1.700 fte psychiaters. De toename van het aantal fte dat werkzaam is in de sector lijkt ook in 2019 door te zetten. Het aantal fte stijgt met +1,5%, nadat eerder in 2018 al sprake was van een toename met +4,2%. Per saldo is bij de organisaties in 2019 sprake van een extra instroom van bijna 2.000 extra fte. Het merendeel van deze extra arbeidsplaatsen is patiëntgebonden. Van het totaal aantal fte betreft 77% patiëntgebonden arbeidsplaatsen, een kleine toename van twee procentpunten in vergelijking met 2018. De overige 23% is niet-patiëntgebonden en kan daarmee tot de overhead worden gerekend.

In 2019 bedragen de totale personeelskosten van de GGZ-organisaties € 5,5 mld. In vergelijking met 2018 is sprake van een stijging met +6,6%, mede als gevolg van een in de cao overeengekomen eenmalige salarisverhoging van 3%. Binnen de personeelskosten valt vooral de stijging van de uitgaven aan personeel niet in loondienst op (+17,3%), nadat deze ook in 2018 en 2017 met percentages rond de +20% waren toegenomen. De verklaring hiervoor ligt in de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt en de trend om werkzaamheden vaker door onderaannemers te laten uitvoeren. In totaal maken de uitgaven voor personeel niet in loondienst zo'n 8% van de totale personeelskosten uit. Met een omvang van € 447 mln. is het na de algemene kosten de grootste inkoopgerelateerde kostenpost binnen de GGZ. Het is de verwachting dat in de GGZ de krapte op de arbeidsmarkt in 2020 door de coronacrisis enigszins zal afnemen, doordat minder cliënten zich - zeker tijdens de intelligente lockdown – hebben gemeld voor hulp.

De krapte op de arbeidsmarkt levert ook een bijdrage aan de stijging van de 'andere personeelskosten' (+8,0%), door de incentives die organisaties inzetten om medewerkers te behouden en de kosten die gepaard gaan met de werving van nieuw personeel.

Figuur 8 Verbijzondering personeelskosten GGZ-sector 2019

De onderzochte GGZ-organisaties tellen eind 2019 ruim 3.900 vacatures: een toename in vergelijking met 2018 van +5,8%. Het aantal moeilijk vervulbare cliëntgebonden vacatures – dit zijn vacatures die langer dan drie maanden open staan zonder een geschikte kandidaat te hebben gevonden – laat in navolging van de laatste jaren in 2019 een stijging zien (+6,3%). Deze toename is echter wel minder groot dan in vorige jaren. Het ziekteverzuimpercentage stijgt van 5,9% naar 6,1% in 2019.

4. Capaciteit en productie

Het totaal aantal cliënten in zorg/behandeling⁶ bedraagt bij de onderzochte organisaties ruim 1.018.000 cliënten, waaronder 446.000 nieuw ingeschreven cliënten en 429.000 cliënten die in 2019 zijn uitgeschreven. De circa 17.000 cliënten die per saldo instromen vertegenwoordigen een groei van +3,1%, een relatief geringe toename in vergelijking met de stijging in 2018 (+11%).

Door de coronacrisis is met name in het eerste deel van 2020 het aantal cliënten dat zich meldt, flink teruggelopen. Mocht de situatie in 2021 weer enigszins genormaliseerd zijn, dan zal naar verwachting de toestroom van cliënten extra toenemen. Het is daarbij de vraag in welke mate het budgettair kader op dat moment nog passend is en welke consequenties dit heeft voor wachtlijsten en de verdere kwaliteit van zorg.

De capaciteit, uitgedrukt in het totaal aantal bedden/plaatsen dat in de GGZ beschikbaar is voor de dagelijkse planning van opnames gefinancierd vanuit de Zvw of Wlz, laat in 2019 een verdere daling zien met -3,6%. Deze capaciteit bedraagt in 2019 17.652 plaatsen bij de onderzochte organisaties. Dit zijn plaatsen waar het accent ligt op behandeling. Het aantal verblijfsplaatsen gefinancierd vanuit de Wmo dat gericht is op begeleiding, is in aantal ongeveer vergelijkbaar. In 2019 hebben de organisaties samen circa 17.700 plaatsen voor beschermd wonen. Het aantal Wmo-verblijfsplaatsen daalt in 2019 licht met -0,5%.

Parnassia Groep is met in totaal 170.624 cliënten en een omzet van € 994 mln. veruit de grootste GGZ-organisatie van Nederland. Van de 224 onderzochte GGZ-organisaties nemen de tien grootste organisaties met € 2,9 mld. een kleine 40% van zowel de totale bedrijfsopbrengsten als het aantal cliënten in de sector voor hun rekening.

Figuur 9 Top-10 grootste zorgorganisaties in GGZ-sector

Organisatie	Som der bedrijfsopbrengsten	
Parnassia Groep	€ 994 mln.	▲ +11,2%
Arkin	€ 291 mln.	▲ +7,3%
Lentis	€ 252 mln.	▲ +3,9%
Pro Persona Holding	€ 231 mln.	▲ +4,0%
Altrecht	€ 228 mln.	▲ +5,0%
GGz Centraal	€ 220 mln.	▲ +9,4%
Dimence Groep	€ 199 mln.	▲ +4,7%
Rivierduinen	€ 192 mln.	▲ +17,5%
Stichting GGzE	€ 184 mln.	▲ +3,5%
Pameijer	€ 172 mln.	▲ +5,1%

⁶ Inclusief het aantal cliënten dat ook weer is uitbehandeld in 2019.

© 2020 Intrakoop en Verstegen accountants en adviseurs. Overname of reproductie van de inhoud van deze rapportage, op welke wijze dan ook, is uitsluitend toegestaan met bronvermelding 'Intrakoop en Verstegen accountants en adviseurs: Jaarverslagenanalyse Zorgsector 2019'. Het gegevensbestand dat ten grondslag ligt aan deze rapportage is eigendom van Intrakoop en voor geïnteresseerden tegen vergoeding opvraagbaar.

_intrakoop

Intrakoop u.a.

Regterweistraat 11a, 4181 CE Waardenburg
Postbus 67, 4180 BB Waardenburg
<http://www.intrakoop.nl>
<http://twitter.com/intrakoop>

Verstegen accountants en adviseurs

Noordendijk 189, 3311 RN Dordrecht
Postbus 574, 3300 AN Dordrecht
<http://www.verstegenaccountants.nl>
<http://twitter.com/VerstegenAcc>